

जगन्नाथ राजपत्र

जगन्नाथ गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ९ संख्या २ मिति २०८२ श्रावण २५ गते

भाग २

जगन्नाथ गाउँपालिकाको सूचना

सुदूरपश्चिम प्रदेशको गाउँ सभा नगर सभाको कानून निर्माण प्रक्रिया सम्बन्धी ऐन २०७५ दफा २४ उपदफा (५) बमोजिम सर्वसाधारण जनताको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छः

जगन्नाथ गाउँपालिकाको शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा
विद्यालय समायोजन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२

प्रस्तावना: जगन्नाथ गाउँपालिका भित्रका सबै बालबालिकाहरू
जगन्नाथ गाउँपालिका भित्रका सबै बालबालिकाहरूलाई अनिवार्य

तथा निःशुल्क गुणस्तरिय शिक्षा प्रदान गर्न प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रदेखि माध्यमिक तहसम्मका विद्यालयहरूलाई व्यवस्थित गरेर आवश्यकताका आधारमा एक आपसमा समायोजन गरी विद्यार्थी संख्याको अनुपातमा शिक्षक व्यवस्थापन गरी दरबन्दी मिलान कार्यलाई समेत व्यवस्थित रूपमा अगाडी बढाई विद्यालय शिक्षामा बालबालिकाको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्दै शैक्षिक कार्यक्रमलाई प्रभावकारी एवं व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न बाञ्छनीय देखिएकाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ र जगन्नाथ गाउँपालिकाको स्थानीय शिक्षा ऐन, २०८० को दफा १५ र २८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी जगन्नाथ गाउँपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागू गरेकोछ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- क) यो कार्यविधिको नाम "जगन्नाथ गाउँपालिका शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा विद्यालय समायोजन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२ रहेको छ ।
- ख) यो कार्यविधि गाउँकार्यपालिकाले स्वीकृत गरेको मितिदेखि लागू हुनेछ ।

परिच्छेद -२

परिभाषा

२.परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधीमा,

(क) "ऐन" भन्नाले जगन्नाथ गाउँपालिकाको स्थानीय शिक्षा ऐन, २०८० र शिक्षा ऐन २०२८ (संशोधित सहित) लाई सम्झनु पर्दछ ।

(ख) "स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन" भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ सम्झनु पर्दछ ।

(ग) "कार्यविधी" भन्नाले जगन्नाथ गाउँपालिका शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा विद्यालय समायोजन सम्बन्धी कार्यविधी- २०८२ लाई सम्झनु पर्दछ ।

(घ) "दरबन्दी मिलान" भन्नाले मौजुदा शिक्षक र विद्यार्थीको संख्याको आधारमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात र तहगत शिक्षक दरबन्दी मिलान गरिने शिक्षक दरबन्दी व्यवस्थापन सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) "गाउँपालिका" भन्नाले जगन्नाथ गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ ।

- (च) “विद्यालय” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम अनुमति वा स्वीकृति प्राप्त भई सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालय समेतलाई जनाउँदछ ।
- (छ) “प्रधानाध्यापक” भन्नाले सामुदायिक वा संस्थागत विद्यालयको प्रधानाध्यापक वा प्रधानाध्यापकको जिम्मेवारी लिएको शिक्षक सम्झनुपर्दछ ।
- (ज) “विद्यालय व्यवस्थापन समिति” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम विद्यालय संचालन तथा व्यवस्थापनका लागी गठित समितिलाई जनाउँदछ ।
- (झ) “विद्यालय समायोजन” भन्नाले भौगोलिक विकटता र विद्यार्थी संख्यालाई आधार मानी विद्यालय गाभ्ने, ठाँउ सार्ने ,नाम परिवर्तन गर्ने, बन्द गर्ने, तह वा कक्षा घटाउने र बढाउने कार्यलाई जनाउँदछ ।
- (ञ) “गाउँपालिका शिक्षक” भन्नाले जगन्नाथ गाउँपालिका बाट तलब भत्ता खान पाउने गरी नियुक्त गरिएका वा गरिने शिक्षक सम्झनुपर्दछ ।
- (ट) “अध्यक्ष” भन्नाले जगन्नाथ गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई समेत जनाउँदछ ।
- (ठ) “उपाध्यक्ष” भन्नाले जगन्नाथ गाउँपालिकाको उपाध्यक्षलाई समेत जनाउँदछ ।

- (ड) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले जगन्नाथ गाउँपालिका कार्यकारी प्रमुखलाई जनाउँदछ ।
- (ढ) "वडाध्यक्ष भन्नाले जगन्नाथ गाउँपालिकाको सम्बन्धित वडाको वडाध्यक्षलाई जनाउँदछ ।
- (ण) "शिक्षा अधिकृत" भन्नाले जगन्नाथ गाउँपालिकाको शिक्षा सम्बन्धी कामगर्ने अधिकृतलाई जनाउँदछ ।
- (त) "कार्यपालिका" भन्नाले जगन्नाथ गाउँपालिकाको गाउँकार्यपालिकालाई जनाउँदछ ।
- (थ) "शिक्षा समिति" भन्नाले जगन्नाथ गाउँपालिकाको गाउँशिक्षा समितिलाई जनाउँदछ ।

परिच्छेद -३

शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा विद्यालय समायोजन सम्बन्धी:

- (क) यो कार्यविधि प्रारम्भ हुँदाका बखत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूमध्ये एक विद्यालय र अर्को विद्यालयको नजिक दूरीमा रहेर न्यून विद्यार्थीहरूलाई शिक्षण गरिरहेका तर प्रारम्भिक विद्यालय (कक्षा १-३), प्राथमिक विद्यालय (कक्षा १-५), आधारभूत विद्यालयलाई (कक्षा १-८) विद्यालयका रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि न्यूनतम आधारहरू पनि पूराहुन नसक्ने विद्यालयलाई नजिकको विद्यालयसँग गाभी

सञ्चालनमा ल्याईनेछ । तत्काल समायोजन गर्नुपर्ने देखिएमा विगतमा निम्न माध्यमिक तह (कक्षा ६-८) संचालनमा रहेका र हाल आधारभूत तह (१-८) मा संचालनमा रहेका तथा माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०/९-१२) सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूका लागि पनि यो व्यवस्था लागू हुनेछ ।

- (ख) विद्यालय समायोजन वा गाभ्ने सम्बन्धी ऐन तथा कार्यविधि र यस कार्यविधिको व्यवस्था कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा दुविधा भएमा गाउँकार्यपालिकाले निर्णय प्रक्रियामा सहजीकरण गर्नेछ
- (ग) गाउँकार्यपालिकाले यस कार्यविधि बमोजिम निर्णय लिनुपूर्व शिक्षा शाखा मार्फत विद्यालयको निरीक्षण गराई विद्यालयको आर्थिक, भौतिक तथा शैक्षिक स्थितिको तथ्याङ्क सहितको प्रतिवेदन पेश गर्न लगाउनेछ ।
- (घ) गाउँपालिकाबाट विद्यालय समायोजनका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा उपलब्धीको समीक्षा गरी आगामी कार्यक्रमलाई मार्ग निर्देशन गरिनेछ ।
- (ङ) विद्यालय समायोजन र दरबन्दी मिलानका लागि आवश्यक सहयोग जुटाउन गाउँपालिकाले सम्बन्धित निकायसँग समन्वय र सहकार्य अगाडी बढाउनेछ ।

खण्ड ९) संख्या २ जगन्नाथ राजपत्र, भाग २ मिति २०८२।०४।२५

३. विद्यालय समायोजन एवं एकिकरणका आधारहरू: दुई वा दुईभन्दा बढि विद्यालयलाई गाभी एउटा विद्यालयमा कायम गदा देहायको आधारमा गर्न सकिनेछ ।

(क) दुई वा सो भन्दा बढि विद्यालयको परिसर एक आपसमा जोडिएको ।

(ख) दुई वा सो भन्दा बढि विद्यालय बीचको पैदल दूरी ३० मिनेटभन्दा कम रहेको ।

(ग) विद्यालय आवतजावत गर्न लाग्ने समय: विद्यालयहरू बिचको दूरी २ किलोमिटरभन्दा कम भई आधा घण्टाभन्दा कम पैदल यात्राको समय लाग्ने वा सडक यातायातको पहुँच भई स्कूल बस प्रयोग गरी विद्यालय आउन जान एकतर्फी आधा घण्टा भन्दा कम समय लाग्ने विद्यालयहरू ।

(घ) कुनै विद्यालयमा देहायको विद्यार्थी संख्या कायम नरहेमा र भविष्यमा पनि उक्त विद्यावी संख्या पुग्ने प्रयास आधार नदेखिएमा ।

तपशिल

क्र.स.	कक्षा	न्युनतम विद्यार्थी संख्या	कैफियत
--------	-------	---------------------------	--------

खण्ड ९) संख्या २ जगन्नाथ राजपत्र, भाग २ मिति २०८२।०४।२५

१	बालविकास केन्द्र	२० जना	
२	कक्षा १-३	४५ जना	१५ जना प्रति कक्षा
३	कक्षा १-५	७५ जना	
४	कक्षा ६-८	४५ जना	
५	कक्षा ९-१०	३० जना	
६	कक्षा ११-१२	३० जना	

द्रष्टव्य:-दरबन्दी मिलानमा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रमा अध्ययनरत बालबालिका बाहेकको संख्या गणना गरिनेछ ।

(ड) नजिकमा रहेका दुई वा सो भन्दा बढि विद्यालयहरूमध्ये एउटा वा सबैमा विद्यार्थी सङ्ख्या कक्षा १-३ मा ४५ जना कक्षा १-५ मा ७५ जना कक्षा ६-८ मा ४५ जना, कक्षा ९-१० मा ३० जना र कक्षा ११-१२ मा ३० जना भएको तर नजिकको दुरीमा अन्य विद्यालय नभएको तथा अलग्गै बस्ती भएको भौगोलिक विकटता भएमा त्यस्तो विद्यालय गाभ्न बाध्य पारिनेछैन ।

- (च) नजिकको दूरीमा रहेका र आपसमा गाभिएर उच्च तहको विद्यालयको हैसियत प्राप्त गर्न चाहने दुई वा सो भन्दा बढि विद्यालयहरू ।
- (छ) जनसङ्ख्या वृद्धि दर कम भएको, जनसङ्ख्या वृद्धि घट्दो दरमा भएको र भविष्यमा पनि जनसङ्ख्या नबढ्ने खालको समुदायमा स्थापना भएका दुई वा सो भन्दा बढी विद्यालयहरू ।
- (ज) कक्षा १-३, कक्षा १-५ तथा कक्षा १-८ सम्म सञ्चालन भएका तर आधारभुत विद्यालयका रूपमा न्यूनतम आधार पूरा नभएका विद्यालयलाई गाउँकार्यपालिकाले बहुकक्षा विद्यालय वा पूर्व बालविकास केन्द्रको रूपमा सञ्चालन हुने विकल्प समेत छान्न सक्नेछ ।
- (झ) दुई वा दुईभन्दा बढि विद्यालय गाभी नयाँ विद्यालय स्थापना गर्नका लागि सम्बन्धित विद्यालय र सम्बन्धित बडाको सामुहिक सिफारिसबाट तोकिएको स्थानमा विद्यालय स्थापना गर्नसकिनेछ ।
- (ञ) विद्यालय गाभिएपछि कायम भएको विद्यालयको नाममा गाँभिने विद्यालयहरूको सबै चलअचल सम्पत्ति दाखिला गरी नयाँ कायमहुने विद्यालयको नाममा कायम गर्नका लागि गाउँ

शिक्षा समितिको सिफारिसमा शिक्षा शाखाले मालपोत कार्यालयमा पठाउनुपर्नेछ ।

(ट) खण्ड (ज) बमोजिम सम्पत्ती दाखिला खारेज भएको व्यहोराको जानकारी अभिलेखका लागि गाउँपालिकाले शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइलाई दिनुपर्नेछ ।

(ठ) शिक्षक दरबन्दी मिलान कार्यका लागि शिक्षा शाखाको कार्यदलको अध्ययन प्रतिवेदनको तथ्याङ्क विद्यालयहरूको वैशाख महिनाको विद्यार्थी संख्याका आधारमा गरिनेछ ।

(४) दरबन्दी मिलानका आधारहरू:

(१) गाउँशिक्षा समितिले प्रारम्भिक बाल कक्षादेखि कक्षा ५ सम्म सञ्चालन भएका विद्यालयमा न्यूनतम प्रतिकक्षा एक जना शिक्षक रहने गरी र माथिल्लो कक्षाहरूमा विषयगत शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ । शिक्षक विद्यार्थी अनुपात कम भएका शिक्षकहरूलाई दरबन्दी कम भएका वा कुनै प्रकारको दरबन्दी नभएका विद्यालयहरूमा शिक्षक व्यवस्थापन गर्न दरबन्दी मिलानमा देहायका आधारमा गरिनेछ ।

क) दुई वा दुईभन्दा बढि विद्यालयहरू एकआपसमा गाँभीएमा
।

खण्ड ९) संख्या २ जगन्नाथ राजपत्र, भाग २ मिति २०८२।०४।२५

ख) शिक्षक विद्यार्थी अनुपात तपसिलको भन्दा कम भएमा ।

तपसिल:

क्र.स.	कक्षा	न्युनतम शिक्षक संख्या	कैफियत
१	बालविकास केन्द्र	१ जना	
२	कक्षा १-३	२ जना	
३	कक्षा १-५	३ जना	८० वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी संख्या भएमा ४ जना शिक्षक १०० वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी संख्या भएमा ५ जना शिक्षक

खण्ड ९) संख्या २ जगन्नाथ राजपत्र, भाग २ मिति २०८२।०४।२५

			१५० वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी संख्या भएमा ६ जना शिक्षक
४	कक्षा ६-८	३ जना	८० वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी संख्या भएमा ४ जना शिक्षक १२० वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी संख्या भएमा ५ जना शिक्षक १५० वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी संख्या भएमा ६ जना शिक्षक
५	कक्षा ९- १०	४ जना	९-१० चल्ने विद्यालयमा न्युनतम ४ र

			अधिकतम ६ जना शिक्षक
६	कक्षा ११-१२	२ जना	११-१२ चलने विद्यालयमा न्युनतम २ जना शिक्षक

(२) उपदफा १, मा जुनसुकै कुरा लेखिएतापनि प्राथमिक तहमा नियुक्त शिक्षकहरूलाई योग्यता र क्षमताको आधारमा माथिल्लो तहमा पनि अध्ययन अध्यापनका लागि जिम्मेवारी दिने गरी व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ ।

(३) विषयगत रूपमा विद्यालयलाई सहज हुने र शिक्षकलाई सम्भव भएसम्म पायकपर्ने गरी दरबन्दी मिलानको रूपमा स्थानान्तरण गर्न सकिनेछ ।

(४) कुनै विद्यालय स्वीकृत गर्न वा विद्यालयहरूको विषयगत आवश्यकताका आधारमा समायोजन हुने वा गाभिने विद्यालय बाहेकका विद्यालयहरूमा समेत शिक्षक स्थानान्तरण गर्न सकिन्छ ।

५. समायोजन हुने वा गाँभिएका विद्यालयको नामाकरण:

- (क) समायोजन हुने वा गाभीने दुवै विद्यालयका विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट अनुरोध भई आएमा गाभीने विद्यालयको नाम गाभीएको विद्यालयको नामको पछाडी थप गरी नामाकरण गर्न सकिनेछ ।
- (ख) दुई वा दुई भन्दा बढि विद्यालयहरू आपसमा गाभीई नयाँ ठाउँमा विद्यालय स्थापना हुने भएमा राष्ट्रियता, स्थानीयता र ऐतिहासिकता झल्किने साविकको नाम वा नयाँ नाम राख्न सकिनेछ तर जगन्नाथ गाउँपालिकाको स्थानीय शिक्षा ऐन, २०८० को दफा १५ र शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधनसहित) को नियम १५४ को विद्यालयको नामाकरण सम्बन्धी व्यवस्था अनुसार कुनै व्यक्ति, स्मारक वा ऐतिहासिक चिजबस्तुको नामबाट विद्यालयको नाम राखिएको रहेछ भने सोही नामबाट विद्यालयको नाम राख्नुपर्नेछ ।
- (ग) समायोजन हुने वा गाभीने विद्यालयका सरोकारवाला समुदायले सम्बन्धित वडा र गाउँ शिक्षा समितिको सिफारिसमा गाभीएको विद्यालय भवनमा शिशु कक्षा, वैकल्पिक शिक्षा, सामुदायिक वाचनालय वा यस्तै अन्य सामुदायिक शैक्षिक कार्यक्रम संचालन गर्न सक्नेछन ।
- (घ) समायोजन भई संचालनमा नरहेका विद्यालय भएको स्थानमा पुनः विद्यालय संचालनका लागि न्युनतम विद्यार्थी संख्या भएमा

र विद्यालय आवश्यक देखिएमा विद्यालय संचालन गर्न गाउँ शिक्षा समितिको सिफारिसमा गाउँकार्यपालिकाले पुनः अनुमति दिन सक्नेछ ।

६. विद्यार्थी सङ्ख्याको आधारमा समायोजन: कुनै विद्यालयमा कक्षा १-३ मा ४५ जना, कक्षा १-५ मा ७५ जना, कक्षा ६-८ मा ४५ जना, कक्षा ९-१० मा ३० जना र कक्षा ११-१२ मा ३० जना विद्यार्थी संख्या कायम नरहेमा र भविष्यमा पनि उक्त विद्यार्थी सङ्ख्या पुग्ने पर्याप्त आधार नदेखिएमा गाउँ शिक्षा समितिको सिफारिसमा गाउँकार्यपालिकाले त्यस्तो विद्यालय बन्द गरी अर्को पायक पर्ने विद्यालयमा नियमानुसार समायोजन गर्नसक्नेछ ।

परिच्छेद ४

भौतिक, शैक्षिक व्यवस्थापन र अनुदान सम्बन्धी व्यवस्था

७. विद्यालय समायोजनपछि गर्नुपर्ने भौतिक व्यवस्थापन :-

(क) विद्यालय समायोजन वा गाँभिएपछि उक्त विद्यालयमा भवन, शौचालय र फर्निचर निर्माण गर्न अत्यावश्यक भएमा उक्त कार्यको लागि गाउँकार्यपालिकामा भौतिक सुविधा विस्तारको शिर्षकमा भएको अनुदानबाट बजेट विनियोजन गरी

आयोजनाको प्राथमिकरण गरेर बजेट उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ख) विद्यालय समायोजन वा गाभीएपछि उक्त विद्यालयमा रहेका फर्निचर, पाठ्यसामग्री लगायतका अन्य शैक्षिक सामग्री गाभीएको विद्यालयको नाममा जिन्सी दाखिला गर्नुपर्नेछ ।

(ग) विद्यालय समायोजन वा गाभीएपछि गाभीएको विद्यालयमा रहेका शैक्षिक प्रयोजनमा काम नलाग्ने पुराना शैक्षिक सामग्री र मालसामानको विवरण तयार गरी त्यस्ता मालसामानको सालाखाला न्यूनतम मूल्य कायम गरी आवश्यक कारवाहीका लागि गाउँपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ र गाउँकार्यपालिकाले समर्थन गरेको न्यूनतम मूल्यमा लिलाम गरी प्राप्त हुन आएको रकम विद्यालयको कोषमा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

(घ) विद्यालय समायोजन वा गाभीएपछि गाभीएको विद्यालयको आयआर्जनमा प्रयोग भएका जग्गा जमिनमा कृषि, पशुपालन र व्यवसायिक खेती गरिएको रहेछ भने त्यसको निरन्तरताको लागि गाभीएको विद्यालयले योजना सहित गाउँपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(ङ) अनुमति वा स्वीकृति रद्द गरिएको वा बन्द गरिएको विद्यालयको चल अचल सम्पत्ति गाउँ शिक्षा समितिको

सिफारिसमा नजिकको विद्यालय वा गाभिएको विद्यालयले प्रयोग गर्न पाउनेछ।

८.समायोजन एवम् एकिकरण भएपछि बन्ने विद्यालयको भूमिका:

(क) समायोजन हुने विद्यालयले शिक्षक,अभिभावक,समाजसेवी एवम् शिक्षाप्रेमी,जनप्रतिनिधि तथा विद्यालयका वालवालिका सहितको सामुहिक भेला गरी आफ्नो विद्यालयमा समायोजन हुन आउने विद्यालयको विवरण सहित समायोजन पश्चात् विद्यालयले खेल्नुपर्ने भूमिका,भौतिक पक्षको अवस्था विश्लेषण र थप व्यवस्थापन लगायतका विषयमा छलफल गरी निर्णयमा पुग्ने ।

(ख) विद्यालय समायोजनका लागि भएको निर्णय सहितको जानकारी गाउँपालिकामा पेश गरी अनुमतिका लागि अनुरोध गर्ने ।

(ग) समायोजन भई आएका विद्यालयहरूका शिक्षक तथा विद्यार्थीको अभिलेख सहितको विद्यालयको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने र सोको जानकारी गाउँपालिका र शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाईसा पेश गर्ने ।

- (घ) विद्यालय समायोजन वा गाभिपछि उक्त विद्यालयमा भवन, शौचालय फर्निचर आवासीय भवन आदि निर्माण गर्न अत्यावश्यक भएमा उक्त कार्यको लगत अनुमान सहित गाउँकार्यपालिका शिक्षा शाखामा निवेदन दिने ।
- (ङ) दरबन्दी सहित वा यस कार्यविधी बमोजिम स्थानान्तरण भई आएका शिक्षकलाई विद्यालयले अनिवार्य हाजिर गराई शिक्षा शाखामा जानकारी पठाउनुपर्नेछ ।
- (च) यस कार्यविधी बमोजिम विद्यालय समायोजन भएका विद्यालयको सो अनुरूप कक्षा चलाउने वा समायोजन भई जाने र दरबन्दी मिलान भई आएका शिक्षकलाई विद्यालयमा हाजिर गराउने तथा स्थानान्तरण भई जाने शिक्षकलाई रमाना दिने जिम्मेवारी सम्बन्धित विद्यालयका प्रधानाध्यापकको हुनेछ ।

९. विद्यालय समायोजन पछि गर्नुपर्ने शैक्षिक व्यवस्थापन :-

- (क) विद्यालय समायोजनपछि वा तह घटाईपछि विद्यालयमा आवश्यकता भन्दा बढि भएका शिक्षकलाई गाउँपालिकाको पूर्ण दरबन्दीमा राखी अर्को व्यवस्था नभएसम्मको लागि समायोजन भएकै वा आवश्यकता तथा औचित्यताका आधारमा अन्य विद्यालयमा कामकाज गर्न लगाउन सकिनेछ ।

- (ख) उपदफा (क) वमोजिम शिक्षक व्यवस्थापन हुन नसक्ने अवस्था रहेमा दुई वा दुई भन्दा बढि विद्यालयहरू समायोजन भएको विद्यालयको मागका आधारमा नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान समेतबाट शिक्षण व्यवस्थापन गर्न अत्यावश्यक अनुदान प्रदान गर्नेछ ।
- (ग) गाँभिएको विद्यालयमा आवश्यक भन्दा बढी शिक्षक संख्या रहन गएमा नजिकैको पायक पर्ने विद्यालयहरूमा आवश्यकताका आधारमा कामकाज गर्न खटाईनेछ ।
- (घ) विद्यालय समायोजन गर्दा बन्द भएका स्वीकृत प्राप्त विद्यालयको तहगत संख्या गाउँपालिको पुल दरबन्दी रहनेछ । त्यसरी पुलमा रहेको विद्यालय संख्या नबढाई गाउँपालिका भित्र नक्साङ्कनका आधारमा विद्यालय खोल्न आवश्यक देखिएमा र पुर्वाधार पुरा भएको खण्डमा गाउँकार्यपालिकाले विद्यालय अनुमति दिन सक्नेछ ।
- (ङ) गाउँपालिकाले विद्यालय समायोजन सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूमा सरोकारवालाहरूको अन्तरक्रिया, भेला तथा जागरण सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्नेछ ।

(च) समायोजन पश्चात बन्ने विद्यालयमा समायोजित भएका विद्यालयबाट सुरुवा भई आउने शिक्षक र उक्त विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरुको कुल संख्या र विद्यार्थी अनुपातको तुलनामा न्युन हुन आएमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात बढीभएको विद्यालयबाट शिक्षक विद्यार्थी अनुपात तथा विषयगत शिक्षकको उपलब्धताको आधारमा सुरुवा गरी घटिबढीको आधारमा हुन आउने शिक्षकको व्यवस्थापन गाउँशिक्षा समितिको सिफारिसमा गाउँकार्यपालिकाले गर्नेछ ।

(छ) गाभीनजाने विद्यालयमा कार्यरत प्रारम्भिक बाल विकास तर्फका सहजकर्ता, प्रारम्भिक बाल विकास कार्यक्रम सञ्चालन हुँदासम्म सोही केन्द्रमा कार्यरत रहनेछन् । तर उक्त विद्यालयमा बालविकास केन्द्र संचालन नभएको अवस्थामा बालविकास कार्यकर्तालाई गाभिएर जाने विद्यालयमा सुरुवा गरिनेछ । गाभिएको विद्यालयमा प्रारम्भिक बालविकास तर्फका सहजकर्ता आवश्यक नभएमा स्वतह हटाईनेछ ।

परिच्छेद - ५

विविध

१०. समायोजन भएपछि बन्ने विद्यालयको व्यवस्थापन:-

- (१) दुई वा सोभन्दा बढि विद्यालयहरू समायोजन भई एउटै विद्यालयमा गाभीन गएको अवस्थामा समायोजन भएपछि बन्ने विद्यालयको साविक विद्यालय व्यवस्थापन समितिले नै निरन्तर रुपमा कार्य गर्नेछ । समायोजनकै कारण समायोजन पश्चात नयाँ विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन हुनेछैन ।
- (२) दुई वा दुईभन्दा बढि विद्यालयहरू समायोजन भई एउटै विद्यालयमा कायम हुन गएको अवस्थामा समायोजनपछि बन्ने विद्यालयको प्रधानाध्यापकले नै प्रधानाध्यापकको जिम्मेवारी निरन्तर रुपमा वहन गर्नेछ । तर विद्यालयको तह वा स्तर वृद्धि हुनेगरी विद्यालय समायोजन भएको अवस्थामा विद्यमान प्रधानाध्यापक शिक्षा ऐन तथा नियमावली र स्थानीय तहको शिक्षा ऐन तथा नियमावली वा कार्यदिश अनुसारको योग्यता र अनुभव नहुने अवस्था सिर्जना भएमा प्रचलित कानून बमोजिम नयाँ प्रधानाध्यापक छनौट गरी कार्य जिम्मेवारी प्रदान गरिनेछ ।

११. सामाजिक परीक्षण:-

- (१) समायोजन भएको विद्यालयले प्राप्त गरेको अनुदान रकमको उपयोग र सो बाट प्राप्त प्रतिफल तथा समायोजन पछि

देखिएको विद्यालयको समग्र व्यवस्थापनको अनिवार्य रूपमा सामाजिक परीक्षण गराउनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सामाजिक परीक्षणको प्रतिवेदन शिक्षा शाखामा अनिवार्य पठाउनु पर्नेछ ।

१२. शिक्षक व्यवस्थापन: गाउँपालिकाको शैक्षिक गुणस्तर उन्नयन र विकासका लागि दुरगामी असर नपर्ने गरी गाउँ शिक्षा समितिको सिफारिसमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई गाउँकार्यपालिकाले एक अर्को विद्यालयमा व्यवस्थापन गर्न सक्नेछ । यस सम्बन्धी निर्णय गर्दा संघीय एंवम् प्रादेशिक ऐन, कानून, संघीय नीति तथा नियम प्रतिकूल हुने गरी शिक्षक तथा कर्मचारीको व्यवस्थापन गरिनेछैन ।

१३. कार्यविधीमा संशोधन: गाउँकार्यपालिकाले यस कार्यविधिमा आवश्यकता अनुसार संशोधन गर्न सक्नेछ ।

१४. बाँझिएमा गर्ने:-यस कार्यविधिमा व्यवस्था गरिएका व्यवस्था संघीय शिक्षा ऐन, प्रादेशिक शिक्षा ऐन तथा नियमावलीसँग बाझिएमा उक्त ऐन तथा नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम नै हुनेछ ।

१५. यसले नसमेटेको पक्ष: यम कार्यविधिमा नसमेटिएका व्यवस्थाको कार्यान्वयन प्रचलित शिक्षा ऐन २०२८

खण्ड ९) संख्या २ जगन्नाथ राजपत्र, भाग २ मिति २०८२।०४।२५

(संशोधन समेत) तथा शिक्षा नियमावली २०५९ (संशोधन समेत)लाई टेकेर बनाईएको कार्यविधी अनुसार नै हुनेछ ।

१६. विविधः यो कार्यविधी स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ नं. को देशाय (१२) चमेजिमको अधिकारभित्र पर्दछ ।

१७. व्याख्याः यस कार्यविधीमा भएका व्यवस्थाको व्याख्या गाउँकार्यपालिकाबाट हुनेछ र गाउँकार्यपालिकाबाट भएको व्याख्या नै अन्तिम हुनेछ ।

आज्ञाले

श्री रविन्द्र बहादुर शाही

नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत